

Kain

Potilaan puolesta asiointi

Opit kuka voi asioida potilaan puolesta
ja kuinka kirjallinen suostumus vaikuttaa
potilaan puolesta asiointiin.

to

Potilaan puolesta asiointi

- Terveydenhuollon toimintayksikössä sähköiseen lääkemääräykseen liittyviä suostumuksia voivat potilaan puolesta antaa:
 - potilaan huoltaja tai muu laillinen edustaja, jolla on oikeus potilaan terveysasioiden hoitoon
 - potilaan kirjallisella suostumuksella toimiva täysi-ikäinen henkilö
 - potilaan kirjallisella suostumuksella toimiva organisaation edustaja
 - Muut tahot eivät voi antaa potilaan puolesta suostumuksia, vaikka he voivat hoitaa joitakin asioita, esimerkiksi esittää sähköisen lääkemääräyksen uudistamispyynnön terveydenhuollolle.

Potilaan huoltaja ja laillinen edustaja

- Voi antaa potilaan puolesta sähköiseen lääkemääräyksen liittyviä suostumuksia kuten potilas itse.
- Voi saada tiedon lääkemääräyksen uudistamisesta tekstiviestillä puhelinnumeroonsa. Henkilöä on informoitava siitä, että tekstiviesti sisältää lääkkeen nimen. Tarvittaessa uudistamispyynnön tulos voidaan ilmoittaa muillakin tavoilla.
- Huostaanotto- ja sijoitustilanteissa huoltajuus säilyy alaikäisten lasten vanhemmilla, jollei vahvistetulla sopimuksella ole sovittu tai oikeuden päätöksellä määrätty toisin.
- Sijoitusperheen vanhempi, joka ei ole lapsen huoltaja, ei siis voi antaa sähköiseen lääkemääräykseen liittyviä suostumuksia lapsen puolesta.
- Laillisella edustajalla tarkoitetaan potilaan virallista edunvalvojaa, jonka tehtäväksi on määrätty potilaan terveyttä koskevien asioiden hoitaminen. Potilaan edunvalvojan ja tehtävän voi osoittaa otteella holhousrekisteristä.

Kirjallinen suostumus nimetylle henkilölle

- Potilas voi kirjallisella suostumuksella antaa nimeämälleen täysi-ikäiselle henkilölle oikeuden antaa sähköiseen lääkemääräykseen liittyviä suostumuksia nimetyssä terveydenhuollon toimintayksikössä.
 - suostumus on voimassa toistaiseksi, jos potilas ei sitä aiemmin peruuta
 - tieto suostumuksesta kirjataan potilastietojärjestelmään
 - kirjaukseen tulee sisältyä nimetyn henkilön etu- ja sukunimi, henkilötunnus ja puhelinnumero sekä suostumuksen voimassaolo
- Suostumuksen peruuttaminen tehdään kirjallisesti siihen terveydenhuollon toimintayksikköön, johon suostumus on annettu. Myös tieto peruutuksesta kirjataan potilastietojärjestelmään.
- Henkilö, joka ei ymmärrä suostumuksen merkitystä, ei voi antaa pätevää suostumusta. Mikäli henkilöllä ei ole laillista edustajaa voidaan henkilölle määrätä edunvalvoja terveyttä koskevia asioita varten.

Kirjallinen suostumus nimetylle henkilölle

Potilaan kirjallisella suostumuksella toimiva henkilö:

- Voi hakea lääkkeit apteekista.
- Voi esittää reseptin uudistamispyynnön terveydenhuollon toimintayksikössä ja apteekissa myös huumausainelääkemääräyksistä, mikäli potilas tunnetaan terveydenhuollon yksikössä. Uudistamisen yhteydessä apteekki ja lääkkeen määrääjä saavat katsoa Reseptikeskuksessa olevia reseptitietoja.
- Mikäli reseptiä ei uusita voidaan tieto soittaa potilaan nimeämälle henkilölle. Tietoa lääkkeen uusimisesta ei voi lähettää tekstiviestinä potilaan matkapuhelimeen.
- Voi antaa suullisen suostumuksen sähköisen lääkemääräyksen mitätöintiin.
- Voi tarvittaessa saada terveydenhuollon toimintayksiköstä yhteenvedon Reseptikeskukseen tallennetuista potilaan tiedoista
- Ei voi antaa suostumusta hoitoon liittymättömissä tilanteissa kaikkien määräysten ja toimitustietojen katseluun.

Potilaan kirjallisella suostumuksella toimiva henkilö

- Potilaan kirjalliseen suostumukseen sisältyy myös se, että lääkehoidon turvallisuuden varmistamiseksi hoitava lääkäri tai esimerkiksi sairaanhoitaja voivat tarvittaessa tarkastella Reseptikeskuksen tietoja. Tähän ei tarvita erikseen puolesta asioivan suostumusta.
- Terveystenhuollon toimintayksiköllä tarkoitetaan esimerkiksi kunnan koko terveystakeskusta, ei sen yksittäistä terveystasemaa. Kotihoidon tai palveluasumisen yksikkö voi olla terveystenhuollon toimintayksikön palveluyksikkö tai muun organisaation yksikkö.

Potilaan kirjallisella suostumuksella toimiva organisaation edustaja

- Potilas voi kirjallisella suostumuksella antaa organisaation edustajalle, ei siis nimetyille henkilölle, oikeuden antaa sähköiseen lääkemääräykseen liittyviä suostumuksia puolestaan nimetyssä terveydenhuollon toimintayksikössä ja apteekeissa. Pääsääntöisesti organisaatio on se kotihoidon tai palveluasumisen yksikkö, jonka asiakas potilas on.
- Potilaan suostumus on voimassa toistaiseksi, kuitenkin enintään siihen asti kun palveluasumisen tai kotihoidon asiakkuus päättyy. Potilas voi halutessaan peruuttaa antamansa suostumuksen jo aiemmin. Peruutus tehdään kirjallisena niille toimijoille, joille suostumus on annettu. Tieto suostumuksesta ja mahdollisesta päättymisestä kirjataan potilastietojärjestelmään.
- Potilaan lisäksi jokainen suostumuksessa nimetty organisaatio tarvitsee suostumuksesta alkuperäiskappaleen. Niiden toimittamisesta toimijoille vastaa kotihoito.

Organisaation edustaja kirjallisella suostumuksella

- Voi hakea lääkkeit apteekista.
- Voi esittää uudistamispyynnön terveydenhuollon toimintayksikössä ja apteekissa. Apteekki ja lääkkeenmäärääjä saavat tarvittaessa katsoa Reseptikeskuksessa olevia reseptitietoja.
- Voi antaa suullisen suostumuksen sähköisen lääkemääräyksen mitätöintiin.
- Voi tarvittaessa saada yhteenvedon Reseptikeskukseen tallennetuista tiedoista
- Ei voi antaa suostumusta hoitoon liittymättömissä tilanteissa kaikkien määräysten ja toimitustietojen katseluun.

Ilman potilaan kirjallista suostumusta

Ilman potilaan kirjallista suostumusta toimiva henkilö

- voi hakea potilaan lääkkeit apteekista kun pystyy osoittamaan luotettavasti esim. potilasohjeella tai potilaan Kela-kortilla, että hänellä on oikeus lääkkeen noutamiseen.
- voi pyytää sähköistä reseptiä uudistettavaksi, pois lukien huumausainereseptit, kun tietää täsmälleen potilaan henkilötunnuksen ja uudistettavan lääkkeen nimen.
- ei voi antaa lääkärille suostumusta potilaan puolesta Reseptikeskuksen tietojen katseluun.

Arkistointi

- Allekirjoitetut suostumuslomakkeet (terveydenhuollon alkuperäiskappaleet) on säilytettävä 12 vuotta suostumuksen päättymisestä.
- Suostumukset arkistoidaan terveydenhuollon toimintayksikössä sovittuun arkistointipaikkaan. Olennaista on, että lomakkeet säilytetään huolellisesti siten, ettei asiattomilla henkilöillä ole niihin pääsyä. Lomakkeiden tulee myös löytyä tarvittaessa helposti.
- Myös lomake, jolla suostumus peruutetaan, toimitetaan samaan arkistointipaikkaan. Sitä säilytetään 12 vuotta allekirjoittamispäivästä.
- Lomakkeet tulee tuhota asianmukaisella tavalla arkistointivelvoitteen päätyttyä.

Kysymys

1. Potilaan puolesta ilman kirjallista suostumusta asioiva henkilö pyytää uudistettavaksi huumausainelääkkeeksi luokiteltavaa lääkettä. Miten voi menetellä?
 - a. Uudistamispyyntöä ei voi ottaa vastaan koska potilasta ei pystytä tunnistamaan
 - b. Uudistamispyyntö voidaan ottaa vastaan tapauskohtaisesti harkiten.

Vastaus

1. a. Koska kirjallista suostumusta ei ole, eikä näin ollen potilasta pystytä tunnistamaan, ei uudistamispyyntöä voida ottaa vastaan.